

Kansen voor de biologische landbouw.

Advies over de kansen voor de biologische landbouw in Nederland in de periode tot 2015.

De Raad voor het Landelijk Gebied heeft op verzoek van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij een uitvoerig rapport uitgebracht over de kansen voor de biologische landbouw in Nederland. Er worden veel aanbevelingen aan de overheid gedaan. Onder andere om samen met de BEU te streven naar een mondiale standaard en verbreding van het kennisveld. Omschakelingsregelingen zouden moeten worden verlengd en de kennisoverdracht moet worden verbeterd. Deze greep uit beleidsadviezen maakt duidelijk dat het rapport bredere aandacht heeft dan alleen haar adviesstatus.

P.M.

Raad voor het Landelijk Gebied. Kansen voor de biologische landbouw. Advies over de kansen voor de biologische landbouw in Nederland in de periode tot 2015 (2001). Publicatie RLG 01/03. 55 bladzijden, inclusief literaturopgave. Bestelbaar bij de Raad voor het Landelijk Gebied, Stationsplein 14, 3818 LE, Amersfoort.

Chroma's. De ware aard(e) onthuld

In dit Ecoscript behandelen drs. R. Gerrits, K. Eigenraam, B. Baars & M. Gerrits het fenomeen chroma, waar het project Agrecol van de Stichting Mondiaal Alternatief voortrekker van is. In de landbouw is men gewend de mineralenhuishouding aan te passen aan de behoefte van het gewas. In dit rapport wordt aangetoond dat door middel van de toepassing van chromatechnieken het biologische leven in de bodem zichtbaar wordt. Dit maakt het mogelijk om maatregelen te nemen zodat de bodem optimaal kan worden benut voor plantenteelt. Op deze manier kunnen biologische en ecologische telers ook op het bodemleven selecteren en aan de hand van 'foto's' hun klanten laten zien hoe de bodem van hun bedrijf ervoor staat. Overigens zouden ook de landbouwers en volkstuinders er hun voordeel mee kunnen doen.

P.M.

R. Gerrits. Chroma's. De ware aard(e) onthuld. Ecoscript 58. Geïllustreerd. 1999. Bestelbaar bij Stichting Mondiaal Alternatief, Postbus 15 1, 2130 AD Hoofddorp.

Gidssoorten voor steden

T. van der Sluis heeft in dit rapport met medewerking van een aantal deskundigen een aantal gidssoorten geselecteerd die binnen het stedelijk milieu kunnen voorkomen. Er kan een zekere indicatiewaarde vanuitgaan voor milieukwaliteit. In dit opzicht is het verslag niet geheel duidelijk c.q. voorbarig. De discussie over de interpretatie van indicatorfuncties is nauwelijks op gang gekomen. De criteria welke soort meer of minder die functie zou kunnen hebben (zeker in het licht van ruimte en tijd in een dynamische omgeving met veel chemische indicie) zijn onvoldoende uitgewerkt.

P.M.

T. van der Sluis. Gidssoorten voor steden. 1999. Een verkenning. 30 bladzijden, tabellen, foto's in kleur en literaturopgave. IBN-DLO rapport 408. Alterra-DLO, Postbus 23, 6700 AA Wageningen, tel. (0317) 47 44 40. Gironummer 948540. ISSN: 0928-6888. Prijs f 30,-.

Bird Station Manual

Deze Poolse uitgave beschrijft onderzoeksmethoden op het gebied van vogeltrek en de factoren die de effectiviteit beïnvloeden. Aan de orde komen onder andere het maken van modellen voor het onderzoeken van de seizoensdynamiek, het ringen en de migratiepatronen van Europese musen. Het boek bevat ook een beschrijving van een veldonderzoek naar de voorkeursrichtingen bij nachttrekkers. Ook wordt aandacht besteed aan het energiegebruik en aan biometrisch onderzoek en aan onderzoeken naar lange-termijn-veranderingen aan de hand van ringgegevens.

Auteur: Przemysł Busse. Uitvoering: paperback, 264 pagina's, 155 figuren en 26 tabellen
Uitgever: Jessica Bird Nets, Przebendowo, 84-210 Choczewo, Polen. Telefoon: +48 58 676 32 65, email <seen@univ.gda.pl>.

Breeding Birds in the Wadden Sea in 1996

Degenen die graag op de hoogte blijven van het reilen en zeilen van de specifieke kustbroedvogels van de gehele Nederlands-Duits-Deense Waddenzee, mogen deze door het Common Wadden Sea Secretariat uitgegeven publicatie niet missen. Onderzoekers afkomstig uit de drie naties geven van 31 karakteristieke broedvogelsoorten het aantal broedparen in 1991 en 1996, steeds vergezeld van een toelichting over hetgeen misging dan wel gunstig uitpakte. Dit laatste is het geval bij onder andere Blauwe Kiekendief (van 124 in 1991 naar 142 paren in 1996 voor het gehele Waddengebied), Grutto (2117 naar 2791), Kleine Mantelmeeuw (17.380 naar 37.294), Noordse Stern (5586 naar 8955) en Dwergstern (661 naar 983). Soorten die terrein prijsgaven, waren onder andere Strandplevier (567 naar 521), Bonte Strandloper (50 naar 39), Kemphaan (240 naar 77) en ook de Lachstern, die weliswaar van 28 paren in 1991 naar 86 paren in 1996 ging, maar waarvan het aantal nadien slonk tot 30 paren in 1999. Het valt te betreuren dat de laatste in Noordwest-Europa broedende Lachsterns het moeten stellen zonder specifieke beschermende maatregelen, zodat het kan gebeuren dat schapen de enkele nog resterende nesten, vertrappen. Eenmaal uit het de Waddengebied verdwenen, is het onwaarschijnlijk dat deze soort in staat zal zijn Noordwest-Europa te herkoloniseren.

GLO.

Rasmussen, L.M., D.M. Fleet, B. Hälterlein, B.J. Koks, P. Potel & P. Südbeck (2000). Breeding Birds in the Wadden Sea in 1996. Results of a total survey in 1996 and of numbers of colony breeding species between 1991 and 1996. Wadden Sea Ecosystem Nummer 10. Common Wadden Sea Secretariat, Trilateral Monitoring and

Threatened Birds of the World

Het begrip 'enorm' is in alle opzichten van toepassing op deze eind 2000 onder auspiciën van BirdLife International bij het Spaanse Lynx Edicions verschenen studie. Enorm is namelijk de omvang van het boek (31 x 22 centimeter bij 864 pagina's) en het gewicht (vier kilo) is navenant en ook de prijs is niet te veronachtzamen. Helaas is ook enorm het aantal vogelsoorten dat 'threatened' is, namelijk 1186 soorten, 12% van de 9797 soorten die men anno 2000 onderscheidde. Voorbarig zou de conclusie zijn dat dus 8611 soorten niet worden bedreigd. Op nog eens 727 vogelsoorten die de studie eveneens individueel doorneemt, is het begrip 'near threatened' van toepassing. Tot deze categorie behoren soorten als Kroeskoppelikaan, Zeearend, Monniksgier, Kleine Trap, Poelsnip en Adouins Meeuw.

Onder de 1186 soorten waarvan te vrezen valt dat ze de komende honderd jaar zullen uitsterven, is voor 182 soorten de situatie zo kritiek dat mag worden verwacht dat ze binnen tien jaar extinct zijn. Hier treffen wij soorten aan als Californische Condor, Filipijnsearend, Siberische Witte Kraanvogel, de beide als gevolg van een noodlottig virus als sneeuw voor de zon in India verdwijnende Gyps-giersoorten en ook de Spix' Ara van Bahia, Brazilië, waarvan najaar 2000 bekend werd dat het enige nog in het wild levende exemplaar (een mannetje) was verdwenen.

De 1186 bedreigde soorten vormen de hoofdmoot van het boek. Voorzien van een afbeeldinkje in kleur waarvoor tientallen vogelschilders werk leverden, krijgen wij van elk van die 1186 mondiale Rode-Lijstsoorten te lezen of de status kwetsbaar is of de soort in gevaar verkeert dan wel of de situatie kritiek is. Voorts volgen kort de identificatiekenmerken en ecologie, alsmede de bedreigende factoren en maatregelen die BirdLife bepleit. Iedere soort kreeg een verspreidingskaartje en ook, indien bekend, de vermelding of de populatie minder dan vijftig individuen belooft, respectievelijk dat deze zich beweegt tussen 50 en 249 exemplaren, tussen 250 en 2499 stuks, tussen 2500 en 10.000, dan wel daarboven. Driehonderdvijfendertig soorten komen op minder dan duizend individuen uit. Brazilië en Indonesië strijden om de trieste ereplaats de meeste bedreigde soorten binnen de grenzen te hebben, gevolgd door Colombia, Peru, China en India. Van de Europese landen staat alleen Rusland op het schavot en wel op de dertiende plaats. In het gedeelte waarin BirdLife de situatie land voor land doorneemt, komt Nederland aan bod met drie soorten die kwetsbaar zijn (Roodhalsgans, Kwartelkoning en Waterrietzanger) en één soort, de Wit-oogend, die men als 'near threatened' beschouwt. Een natie als Frankrijk krijgt als kwetsbaar de Bastaardarend (daar een zeldzame overwinteraar), Kleine Torenvalk, Kwartelkoning en Waterrietzanger op het conto en voorts vijf 'near threatened species' waaronder de Monniksgier, een soort waarvan men enkele jaren geleden een (her)in-

troductieproject in het land begon. Door naties ook zeldzame trekvogels toe te rekenen, begeeft BirdLife zich enigszins op glad ijs. Waarom wordt Nederland bijvoorbeeld wel mede verantwoordelijk gesteld voor de Roodhalsgans (wereldpopulatie 88.000 stuks) en niet voor de eveneens als kwetsbaar gekwalificeerde Dwerggans (minder dan 30.000 exemplaren)? Zomer 1999 maakte BirdLife International bekend dat sponsors één of meer van de 1186 soorten financieel konden steunen. In Nederland kreeg die uitnodiging eerst geruime tijd later bekendheid. Ondanks dat schenkt het voldoening te constateren dat menig landgenoot tot soortssponsoring overging. Op de 1998 British Birdwatching Fair werd US \$ 200.000,- bijeengebracht voor het project.

'Threatened Birds of the World' is natuurlijk een respectafdwingende studie, waarvan te wensen ware dat de aanbevelingen een brede opvolging krijgen. Het boek is echter ook een aanklacht. Een aanklacht tegen de mens die met zijn expansiedrang op alle gebied druk bezig is andere levensvormen van deze wereld te verdringen.

GLO.

Alison J. Stattersfield & David R. Capper: *Threatened Birds of the World*. 864 bladzijden. Met kleurenfoto's, kleurenafbeeldingen, verspreidingskaartjes, tabellen en grafieken (2000). Uitgever BirdLife International, Wellbrook Court, Girton Road Cambridge, CB3 0NA, United Kingdom en Lynx Edicions, Passeig de Gràcia, 12, E-08007 Barcelona, Spanje. ISBN 0 946888 39 6. Prijs , ongeveer f 200,-.

Bestelwijze 'Bolt from the Blue'

In het eerste nummer van de vorige jaargang van het Vogeljaar 49 (1) bladzijde 42 stond een recensie van 'Bolt from the Blue', een boek over de jachtwijze van Slechtvalken, geschreven door onze in Canada woonachtige landgenoot Dick Dekker, die onlangs in het Vogeljaar een artikel publiceerde over Giervalken. Gebleken is dat, in tegenstelling tot hetgeen vermeld stond bij de recensie, 'Bolt from the Blue' voordeliger direct bij de auteur in Canada kan worden besteld. Deze brengt inclusief portokosten Can\$ 25.-- in rekening, hetgeen iets minder is dan f 40.--. Het adres is: Dick Dekker, 3819-112A Street N.W., Edmonton, Canada T6J 1K4. Telefoon 780-434-5474. Het emailadres is <rdekker@telusplanet.net>.

WIJZIGING REDACTIE-ADRES

Het redactie-adres van het Vogeljaar is gewijzigd in
Postbus 65, 3750 GB Bunschoten,
033-2983147

Alle stukken voor de redactie gelieven men voortaan naar bovenvermeld postbusnummer te zenden. Hiermede voorkomt men mogelijke vertraging van behandeling.